

## **Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele töötada välja õpilaste töötamisele maksusoodustused“ seletuskiri**

Eestis on noorte tööhõive oluline teema, kuna varajane töökogemus aitab arendada oskusi, tööharjumusi ja suurendada konkurentsivõimet tulevikus. Esmane töökogemus aitab noortel omandada vastutustunnet, parandada sotsiaalseid oskusi ning hõlbustab hilisemat tööturule sisenemist. Samuti on noorte töötamine oluline ettevõtjatele, kes saavad võimaluse kujundada ja koolitada tulevast tööjõudu vastavalt oma valdkonna vajadustele.

Praegu on olukord selline, et kõikidele lastele ning noortele on tagatud riigi poolt tasuta ravikindlustus. Kui aga õpilane asub kooli kõrvalt tööle, peab tööandja tema töötasult tasuma sotsiaalmaksu täies ulatuses. Väiksem maksukoormus noorte tööle värbamisel motiveeriks tööandjaid noori rohkem tööle võtma ning võimaldaks kompenseerida osaliselt noorte väljaõpetamisele kuluvat aega ja ressursi.

Viimase aja statistika ja meediakajastused näitavad, et noorte olukord tööturul on jätkuvalt murettekitav. Statistikaameti andmetel kasvas 2025. aastal noorte töötus märkimisväärselt ning 15–24-aastaste noorte töötuse määr ulatus 20,7 protsendini. Eriti kiiresti suurenes töötus noorte meeste seas. Samal ajal on analüütikud juhtinud tähelepanu sellele, et noorte tööpuudus jätkab kasvu ka olukorras, kus üldine töötuse määr on mõnevõrra stabiliseerunud.

Noorte töötuse üheks peamiseks põhjuseks peetakse vähest võimalust saada esmast töökogemust. Tööandjatel puudub sageli piisav motivatsioon võtta tööle vähese kogemusega noori, kelle väljaõpetamine nõuab täiendavat aega ja ressursi. Samal ajal mõjutab ettevõtjaid ka üldine majanduskeskkond ning kasvanud maksukoormus. Viimastel aastatel toimunud maksutõusud ja elukalliduse kasv on suurendanud tööjõukulusid ning muutnud ettevõtjad uute töötajate värbamisel ettevaatlikumaks.

Kuivõrd kuni 19-aastased rahvastikuregistri järgi põhielukohaga Eestis elavad lapsed on juba ravikindlustatud, on põhjendatud luua vastav sotsiaalmaksu erisus ehk vähendada sellise töötaja pealt makstavat sotsiaalmaksu 33 protsendilt 20 protsendile ehk ravikindlustuse määra (13%) võrra.

Väiksem maksukoormus laste ja noorte hooajalisel ning osalise koormusega töötamisel tõstaks tööandjate motivatsiooni noorte värbamisel arvestada. Samuti parandaks see noorte võimalusi saada esmast töökogemust, toetaks tööharjumuste kujunemist ning aitaks pikemas perspektiivis vähendada noorte töötuse määra ja parandada nende konkurentsivõimet tööturul.

---

Esitab Eesti Keskerakonna fraktsioon,

01. juuni 2026

Lauri Laats

Eesti Keskerakonna fraktsiooni esimees